

Workshop aanleg Koningin Paolaplein, 13 november 2014

Verslag

Ann Manhaeve, november 2014

1. Inleiding

De volledige zone tussen de Koningin Fabiolalaan en de sporen, van het station Gent Sint-Pieters tot aan de Snekkaai, zal worden ontwikkeld. Deze zone werd opgesplitst in 3 delen, waarvan de zone A dichtst bij het station Gent Sint-Pieters ligt. Het Koningin Paolaplein ligt op de grens tussen zone A en zone B tussen de gebouwen A4, A5 en B1 en langs de K. Fabiolalaan.

De projectpartners willen samen met geïnteresseerde bewoners het Koningin Paolaplein vorm geven. Hiervoor werd een eerste workshop georganiseerd op 13 oktober 2014, waarbij deelnemers samen met ontwerpers mogelijke ontwerpen voor het plein onderzochten. Tijdens deze workshop kwamen onderstaande zaken naar voor als belangrijke aandachtspunten:

- groen op het plein,
- ontmoeting,
- fietsverkeer
- ruimte voor initiatieven
- visuele verbinding met de Rijsenbergbuurt,
- inbedding lichtkokers ondergrondse parkings.

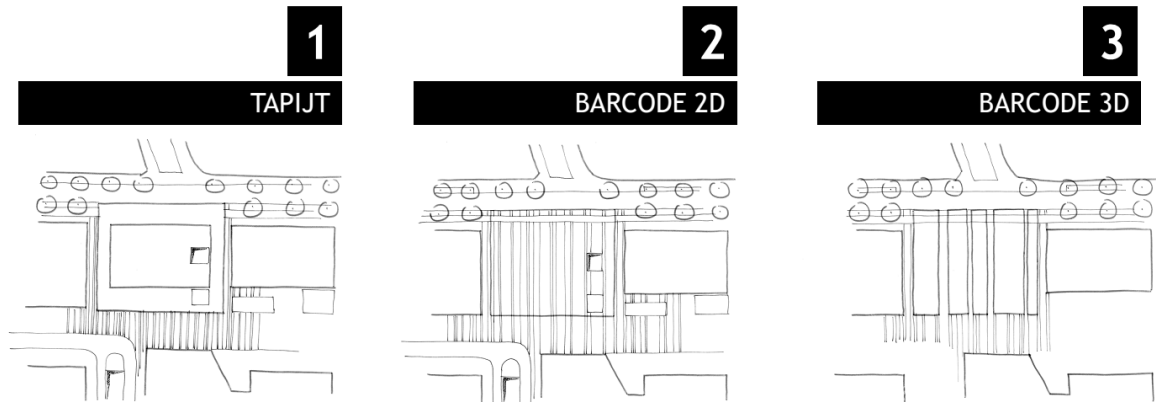
Daarnaast gaven 221 personen via een digitale enquête (tussen 2 september en 14 oktober) aan welke activiteiten en welke sfeer zij op het K. Paolaplein wensen. Hun voorkeur ging uit naar:

- top 6 activiteiten:
 1. zitten 34%
 2. elkaar ontmoeten 20%
 3. op een terras zitten 17%
 4. picknicken 14%
 5. lezen 13%
 6. wandelen 13%
- top 5 sferen:
 1. groen 43%
 2. gezellig 27%
 3. veilig 24%
 4. waterrijk 18%
 5. rustig 16%.

Op basis van de eerste workshop en de resultaten van de digitale enquête werkten de ontwerpers enkele krijtlijnen voor een toekomstig ontwerp van het K. Paolaplein uit. Op een tweede workshop (op 13 november 2014) gaven deelnemers hun feedback op deze krijtlijnen. Hieronder vindt u het verslag van de workshop van 13/11/2014.

2. Mogelijke krijtlijnen voor een toekomstig ontwerp

Patrick Lootens stelde enkele mogelijke krijtlijnen voor een toekomstig ontwerp voor. Hiervoor baseerde hij zich op 3 'modellen', die elk zowel groen, banken als 'minerale delen' (kunnen) bevatten. Niet elk model biedt mogelijkheden om water te voorzien, daarvoor is het plein niet groot genoeg. Voor elk model werden meerdere varianten voorgesteld.

- 1) Het 'tapijtmiddel': het plein strekt zich tussen de K. Fabiolalaan en de esplanade uit als een 'tapijt', een vrij uniform vlak. In de meest extreme versie neemt het plein ook het fietspad en het trottoir van de K. Fabiolalaan in en reikt tot tegen de grens van de rijbaan. In één van de varianten loopt een diagonaal pad over het plein (continuering van de lijn die door de gevels van de F. De Potterstraat wordt gevormd).
- 2) Het 'barcodemiddel in 2D': het plein bestaat uit lijnvormige stroken die dwars op de K. Fabiolalaan en de esplanade lopen. Deze stroken kunnen bestaan uit minerale delen, groen (gras, bomen, bloemen, struiken ...), of zelfs water. Op de stroken kunnen zitelementen worden geplaatst.
- 3) Het 'barcodemiddel in 3D': net zoals bij het voorgaande middel bestaat het plein uit lijnvormige stroken die dwars op de K. Fabiolalaan en de esplanade lopen. Bepaalde van deze stroken worden echter ook verhoogd (bv via houten constructies) aangelegd.

De meest aangewezen plek voor een kunstwerk lijkt de oostelijke hoek van het K. Paolaplein en de esplanade. In elk middel / variant kan op die plek een kunstwerk worden voorzien.

Op het plein kunnen grotere bomen geplant worden als (delen van) het plein verhoogd worden met extra grond. Het plein zou een zekere grandeur krijgen met voldoende grote bomen.

De verluchtungskoker dichtst tegen de K. Fabiolalaan esplanade moet open blijven, maar die tegen de esplanade mag (lichtdoorlatend) overdekt worden. Op die manier zou via verlichting een extra dimensie kunnen worden gegeven aan het plein.

De kokers zouden ook verhoogd kunnen worden, waarbij de bovenzijde wordt overdekt en de zijkant open blijft. Op die manier zouden zij een zitelement, soort podium ... kunnen vormen.

Lieve De Cock (Eurostation) vestigt de aandacht op het feit dat nog niet werd overlegd met de stadsdiensten over de aanleg van het plein. De Stad zal instaan voor het onderhoud van het plein. De

mogelijkheden voor kwaliteitsvol onderhoud en de technische randvoorwaarden zullen een belangrijke insteek vormen bij het bepalen van het definitieve ontwerp van het plein.

3. Workshop

De feedback van de deelnemers werd als volgt samengevat:

- Vraag om het ontwerp te baseren op elementen uit het 'tapijtmodel' en uit het 'barcodemodel in 2D': men wil voldoende grote groenvlakken, in combinatie met een zeker lijnenspel dat de relatie legt met de aanleg van de esplanade.
- Het 'barcodemodel in 3D' wordt minder geapprecieerd: het doet te veel denken aan een speelruimte voor kinderen en dit is minder gewenst.
- Het hoofddaccent moet op groen liggen, groen op de bodem (gras, bodembedekkers) en liefst met voldoende grote bomen. Overleg met de diensten van de Stad Gent moet uitwijzen wat mogelijk is.
- Vraag naar een zekere intimiteit, geborgenheid.
- Water is gewenst, maar mag niet overheersen en is geen absolute must.
- Een kunstwerk kan helpen om het plein een zekere identiteit te geven. De aangewezen plek hiervoor is de hoek tussen esplanade en A4, gezien vanuit loop- en zichtlijnen.
- Fietsers vormen een belangrijk aandachtspunt (vermijden van conflicten tussen fietsers en voetgangers). Het organiseren van de fietsroute langsheen het B1 gebouw is goed.

Hieronder vindt u de feedback van de deelnemers aan de workshop, gegroepeerd per thema uit de eerste workshop en/of de digitale enquête:

- Wat betreft *groen* op het plein:
 - * het K. Paolaplein is het eerste groen dat je ziet als je van het Maria Hendrikaplein de K. Fabiolalaan inloopt. Het is belangrijk dat dit kwaliteitsvol is, dat het plein een zekere uitstraling/identiteit heeft. Het plein mag niet 'te braaf' zijn.
 - * het is belangrijk dat er bomen kunnen worden geplant op het plein, naast lage begroeiing (gras, struiken of bodembedekkers).
 - * in het 2D of 3D model kunnen stroken verharding afgewisseld worden met grasstroken (naast andere begroeiing). Grasstroken vergroten echter de mogelijkheid om zelf de meest ideale route over het plein te kiezen. Vraag of dit kwalitatief kan worden onderhouden (zullen er geen 'olifantenpaadjes' ontstaan over deze grasstroken?). Als men omwille van onderhoud kiest voor bodembedekkers in plaats van gras, moet het plein toch steeds voldoende betreedbaar zijn (zeker in het centrale deel).
 - * in het tapijtmodel voorzien bepaalde varianten een grasveld. Vraag om ervoor te zorgen dat dit geen aanleiding geeft tot voetballen. Zones dicht tegen de Leie lijken beter geschikt om te voetballen dan het K. Paolaplein. Op het K. Paolaplein kan wel gespeeld worden, bv op/met creatieve zitelementen.
 - * van de 3 modellen lijkt het tapijtmodel meest groen op de bodem toe te laten.
 - * vraag om een zekere 'intimiteit' en/of bescherming tegen wind te voorzien op het plein, bv door struiken of een haag langs de K. Fabiolalaan, iets hogere hagen (bv 1m hoog) op meerdere plekken. Vraag om de begroeiing voldoende transparant te maken omwille van de sociale veiligheid.
 - * vraag om de bomenrij langs de K. Fabiolalaan ook aan de zijde van het plein te laten doorlopen.

- **Ruimte** waar verschillende initiatieven kunnen plaats vinden.
 - * het lijkt minder belangrijk dat een deel van het plein vrij blijft om initiatieven te kunnen organiseren. Initiatieven kunnen immers ook op de esplanade plaats vinden.
- Het **fietsverkeer** vormt een belangrijk aandachtspunt. Men vindt het belangrijk dat vermeden wordt dat fietsers dwars over het plein rijden.
 - * Via een verhoging van (de rand van) het plein langs het fietspad aan de westelijke zijde van het plein kan men verhinderen dat fietsers al te makkelijk over het plein rijden. Dit kan zowel in het tapijtmodel als in de barcodemodellen (2D en 3D) worden gerealiseerd.
 - * Bij een eventuele verhoging van (een deel van) het plein moet er wel over gewaakt worden dat voetgangers nog voldoende vlot kunnen passeren over het plein.
 - * een goed toegankelijk diagonaal pad over het plein riskeert te veel fietsers aan te trekken. Dit moet vermeden worden. Het lijkt bovendien geen goed idee om slechts één diagonaal pad te voorzien. Wat met mensen die de andere richting uit moeten (bv via de andere diagonaal)?

Daarnaast gaven deelnemers ook volgende opmerkingen:

- Het is belangrijk dat het trottoir langs de K. Fabiolalaan blijft behouden.
- De verluchtungskokers voor de parking kunnen creatief worden ingekleed, bv door een waterelement, meubilair, kunstwerk...
- Water kan zeker een meerwaarde bieden, maar mag niet overheersen op het plein.
- Verlichting is gewenst omwille van de sociale veiligheid. Vraag om er op te letten dat voorbijgangers niet worden verblind als men kiest voor lage verlichting.
- Het 'barcodemodel in 3D' wordt door de deelnemers minst geapprecieerd omdat het te veel op een speelplek lijkt en minder groen lijkt dan de andere voorstellen.

4. Verdere stappen

De eerstvolgende stap bestaat uit de bespreking van het ontwerp van het K. Paolaplein met de stadsdiensten. Daarna zal het ontwerp aan de buurt worden voorgesteld.

Begin 2015 wil Eurostation een verkavelingsvergunning voor zone A aanvragen bij de bevoegde stadsdiensten. Die verkavelingsvergunning bevat onder meer richtlijnen voor het openbare domein. Daarom zal het ontwerp van het K. Paolaplein ook belangrijke input geven voor die verkavelingsvergunning.

Wanneer de verkavelingsvergunning is goedgekeurd, kan met de aanvraag van de bouwvergunningdossiers van woongebouwen op zone A worden gestart. Het K. Paolaplein zal pas na de afwerking van de gebouwen in zone A, rekening houdend met de organisatie van de werfzone van de verschillende omliggende gebouwen kunnen worden aangelegd. De projectpartners streven ernaar om het plein in 2017-2018 aan te leggen.